

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa M.D.

przeciwko M.K.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 listopada 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 6 lutego 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1560 (tysiąc pięćset sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten

nie narusza norm Konstytucji i pozostaje w zgodzie z zaleceniami Rady Europy, dopuszczającymi wprowadzanie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Pozwany zarzucił zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 lutego 2017 r. naruszenie art. 11, 217 § 1 i 2, art. 227 i 391 § 1 k.p.c., art. 24 i 448 k.c., art. 54 i 61 ust. 1 Konstytucji oraz art. 10 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1995 r., Nr 26, poz. 175).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej pozwany uzasadnił:

1) oczywistą jej zasadnością ze względu na naruszenie w zaskarżonym wyroku prawa materialnego przez błędne jego zastosowanie i jego błędną wykładnię oraz naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy,

2) występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych:

a) czy dla uchylenia bezprawności naruszenia dóbr osobistych w przypadku wypowiedzi dotyczących osób publicznych - polityków - wystarczy samo wykazanie przez autora wypowiedzi, że działał on w dobrej wierze, w obronie społecznie uzasadnionego interesu, czy też konieczne jest jeszcze wykazanie innych przesłanek,

b) czy dla uchylenia bezprawności naruszenia dóbr osobistych konieczne jest wykazanie zachowania określonego stopnia staranności i jaki stopień staranności jest wymagany do uchylenia bezprawności naruszenia dóbr osobistych osoby publicznej - polityka,

c) czy potwierdzone informacje od przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, w tym uzyskane drogą służbową, można potraktować jako informacje wiarygodne, nie wymagające dalszej weryfikacji i nadające się do rozpowszechniania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na

wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone w skardze kasacyjnej okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła.

W niniejszej sprawie, w zestawieniu z wszechstronnymi i starannymi motywami wyroku Sądu Apelacyjnego, nie ma podstaw do stwierdzenia zarzucanego przez skarżącego, oczywistego we wskazanym wyżej znaczeniu naruszenia przez Sąd Apelacyjny prawa w zakresie przepisów objętych skargą. Przy tym, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Nie jest też spełniona druga z powołanych we wniosku przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Zagadnienia wskazane przez skarżącego nie mają takich cech.

Według wypracowanych w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka kryteriów wolności wyrażania opinii w sferze debaty publicznej, wolność debaty publicznej należy do istoty demokracji. Europejski Trybunał Praw Człowieka konsekwentnie przyjmuje, że krytyka polityka jako osoby publicznej jest w debacie publicznej dopuszczalna w dużo szerszym zakresie niż osoby prywatnej. Jednakże w świetle orzecznictwa Trybunału przekraczają granice dopuszczalnej

krytyki wypowiedzi stanowiące osobisty atak na polityka, wypowiedzi zmierzające do poniżenia go, wypowiedzi - choćby wyrażały jedynie opinie - oczywiście pozbawione podstaw. Za istotny czynnik wyznaczający granice dopuszczalnej krytyki uznawany jest również rodzaj stawianych zarzutów: czy są twierdzeniami o faktach, czy opiniami, ocenami. Stopień wymaganej staranności wzrasta odpowiednio do wagi stawianego zarzutu odnoszącego się do faktów.

W kontekście wskazanej linii orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i wymaganych cech istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c., nie ma potrzeby podejmowania przez Sąd Najwyższy na użytek niniejszej sprawy zagadnień prawnych sformułowanych w złożonej skardze kasacyjnej. Nie powinno budzić wątpliwości, że sama dobra wiara osoby stawiającej politykowi zarzuty w uzasadnionym interesie społecznym nie uchyla bezprawności naruszenia jego dóbr osobistych postawionym zarzutem, w szczególności przy tak poważnym kryminalnym zarzucie dotyczącym faktów, jak zarzut skierowany wobec powoda. Podobnie sam fakt uzyskania informacji drogą służbową od przedstawiciela wymiaru sprawiedliwości nie może - jak przyjął Sąd Apelacyjny - uchylać bezprawności naruszenia dóbr osobistych zarzutem postawionym z powołaniem się na otrzymaną informację, bez uwzględnienia kontekstu danego przypadku (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2008 r., I CSK 338/07).

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zgodnie z art. 98 w związku z art. 108 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 5, § 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).